

5. setkání: DBEJ NA DEN ODPOČINKU, ABY TI BYL SVATÝ

"Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svou práci. Ale sedmý den je den odpočinku Hospodina, tvého Boha. Proto ti přikázal Hospodin, tvůj Bůh, dodržovat den odpočinku."

(5 Mojž 5,13-15)

Tetička přišla na návštěvu a ptá se malého školáka: Co máš ve škole nejraději? - A odpověď zní: "Přestávku!" - My se tomu smějeme, ale v podstatě jsme stejného mínění - také se těšíme na konec týdne, na přestávku v každodenním shonu.

Bůh, který nám dal šest dnů k práci, dal nám i den odpočinku.

Šest dní máme pracovat, sedmý den odpočívat a svítit, říká bible. A zповědní zrcadlo při třetím přikázání říká, že hřeší, kdo v neděli bez nutnosti pracuje, kdo v neděli nejde na mši svatou, kdo se v kostele chová neuctivě.

Toto prastaré ustanovení odpovídá kupodivu přesně i silám dnešního člověka. Byly už pokusy ateistů zavést pracovní týden desetidenní - tzv. dekády - ale nešlo to. Člověk je už tak stvořen, že jeho energie potřebuje obnovit v sedmidenním cyklu.

Sedmý den odpočívaj

Máme tedy slavit den svátečního odpočíváním. Na první pohled to vypadá, že nic není lehčího, než toto plnit, oddechnout si v neděli. Ale co je lidí, kteří to nedokážou. Neděle je dnes součástí víkendu. Jsou dva dny volna - a páteční podvečer k tomu -, ale kolik si toho naplánují přičinliví lidé, co vše musí stihnout doma, na zahradě, na výletě, na návštěvě, v zábavě.

Svádí se to často na neklidný čas, na uspěchanou dobu, ve které žijeme. Ale tak to není. Slunce vychází stále stejně, čas plyne v klidné stálosti jako před miliony let. Čas není neklidný, neklidný je člověk. Co jsou to za nervy, abys stihl všechno, co sis na víkend naplánoval. A tak se nám Boží dar oddechového dne mění v dostihy.

Jsou mezi námi lidé, z kterých voní klid. Nejsou pasivní, dělají dost, ale v souladu s danou situací, bez hluku, bez nervozity. Umějí zabrat v práci, umějí si vychutnat chvilky klidu, pohody, zábavy. Pochopili správně, že třetím přikázáním Bůh láskyplně říká:

"Já, tvůj Pán a Bůh, ti přikazuji, abys dodržoval den odpočinku. Nemusíš se uštvat ani neustálou prací, ani ustavičnou honbou za zábavou, ani strachem, že někde něco zmeškáš. To vše ti bere radost ze života, který jsem ti dal, abys jej žil pokojně a šťastně." (E. Lange)

Co je v neděli dovoleno dělat, co je zakázáno? Sobota je pro člověka. Záleží tu na vnitřním postoji k tomu, co děláš, ne na činnosti samé. Když pracuješ mimoslužebně ze ziskovosti, je to špatné. Když děláš třeba totéž, ale z lásky k bližnímu, je to dobré.

Poslední dobou se objevuje nová forma ohrožení svátečního klidu, tzv. klouzavé neděle. Je to nový pokus - kolikátý už? - o práci v dekáдах, v desetidenním cyklu: Jaká to bude služba zákazníkům, když budou obchody otevřené v neděli! Ale mlčí se přitom o nepohodlí prodavačů, narušení rodinné pospolitosti, když ani v neděli nemůže být rodina pohromadě! Práce není jediným smyslem života!

(z knihy Maxe Kašparů: Malý kompas víry)

Jistě jsi se už setkal se slovem biorytmus. Jde o události v živých organismech, které se rytmicky opakují. Nejznámější biorytmy jsou pochody v rostlinách pod vlivem opakujících se ročních období nebo pravidelného střídání se dne a noci.

Celá řada biorytmů existuje i v lidském organismu. Například spánek a bdění. Jsou-li pravidelnost nebo obsah porušeny, je to známka vady biorytmu. Bůh jako absolutní a nekonečný tvůrce všeho jsoucna dal svému dílu zákony a ony jsou mezi sebou vzájemně, smysluplně a logicky propojeny.

Den sváteční, neděle, je důležitým dnem v biorytmu práce a odpočinku. 6 + 1. Šest dnů pracovat, jeden den odpočívat. Výjimečnost neděle, kterou církev slaví mezi ostatními dny, je v tom, že třetí přikázání osvobozuje člověka od duchovní vyprahlosti. V tento den jednak odpočívá, jednak přijímá dary, které nemá čas přijmout v běžném životním shonu.

Chceš-li žít i ve svém třetím lidském duchovním rozměru, musíš přijímat duchovní dary. Proto se scházejí křesťané při nedělní mši svaté v kostele, aby oslavili Boha v den, který mu patří, ale přijímali také pokrmy z Božích zdrojů. A zbytek neděle věnují sobě, mají více času pro děti, přátele, odpočinek.

„Dobrá,“ namítneš mi: „Ale musím já do kostela chodit? Nešlo by duchovně žít i beze mše?“

Odpovím ti otázkou: „Musíš do svého auta tankovat benzín? Musíš dolévat olej, vodu a doplňovat tlak v pneumatikách?“

Nemusíš. Ovšem nikam nedojeď. Budeš mít sice auto, ale ono bude stát na místě.

Nebudeš-li přijímat svátosti, číst Bibli, duchovní literaturu, modlit se, budeš mít nanejvýš dojem, že jsi na duchovní cestě, ale nikam nedojeď. Dojem není skutečnost.

Čím více načerpáš u čerpací stanice, tím dál dojeď. – Čím více darů přijmeš při slavení Eucharistie, tím lépe duchovně žiješ.

Rozdáváme-li se celý týden, je potřeba v neděli načerpat duchovní „pohonné hmoty“. Nečerpám-li, neškodím Bohu, ale škodím sobě a těm, se kterými žiji a pracuji. Ochuzuji totiž sebe i je.

Z jakého důvodu křesťané nahradili sobotu nedělí?

Protože neděle je dnem vzkříšení Krista. Jako „první den týdne“ (Mk 16,2) připomíná první stvoření; jako „osmý den“, který následuje po sobotě, znamená nové stvoření zahájené Kristovým zmrtvýchvstáním. Stala se tak pro křesťany prvním ze všech dní a ze všech svátků: dnem Páně, ve kterém On svou Paschou dovršuje duchovní pravdu hebrejské soboty a ohlašuje věčný odpočinek člověka v Bohu.

Židé si slavením soboty připomínali osvobození z egyptského otroctví k životu v Zaslíbené zemi; křesťané slavením neděle si připomínají osvobození z hříchu a smrti k životu s Bohem.

Proč je důležité, aby se neděle občansky uznávala jako sváteční den?

Aby byla všem dána možnost dostatečně užívat odpočinku a volného času, který jim umožní pěstovat náboženský, rodinný, kulturní a společenský život; mít k dispozici dobu vhodnou k meditaci, uvažování, mlčení a studiu; věnovat se dobrým skutkům, zvláště ve prospěch nemocných a starých osob.

A jaký je náš vztah k nedělí?

Maminka budí v neděli ráno své dva syny: "Honem vstávejte, abyste nepřišli pozdě do kostela!" - a pak slyší do kuchyně, jak se ten mladší při oblékání kalhot lituje: "Člověče, být katolíkem, to je pořádná dřina. Každou neděli vstávat, nikdy se pořádně nedospat. Já nevím, jestli budu chodit do kostela, až budu velký."

Myslím, že podobné pokušení se ozve občas v každém z nás: Spát v neděli, dokud se sám neprobudím. Potom pohodlně posedět u sváteční snídaně. Pak si vyjet do přírody bez špatného svědomí, že jsem zameškal kostel.

Mnoho lidí se tomuto pokušení poddává. V kostele je v neděli neuvidíš, jak je rok dlouhý. Mají krásné výmluvy - třeba tu, že lidé, co do kostela chodí, nejsou o nic lepší. Že jejich bohoslužbou je jejich práce. Že se mohou stejně pomodlit v přírodě jako v kostele.

Ale jsou stále tací, kteří na nedělní bohoslužbu nehledí jako na závažný předpis, ale jako na nezbytnou potřebu svého života, na chvíli radostné pospolitosti.

Rádi se přidružují ke kroužku učedníků, shromážděných kolem Pána a Mistra, aby jim ani slovo neušlo. Vědí, že v liturgii Kristus ještě stále ohlašuje své radostné poselství. Rádi se s apoštoly sdružují kolem eucharistického stolu k Večeři, kterou s námi slaví Kristus.

A když pro nemoc nebo pro pracovní povinnost do kostela nemůžou, to se pak aspoň v duchu k farní bohoslužbě připojují, svou oběť kladou v duchu na obětní misku s ostatními, doma si večer zazpívají mešní píseň a meditují nad evangeliem.

I dnes, i mezi námi, jsou křesťané, kteří jdou do kostela ne z musu, ale rádi, kteří své děti učí radostnému slavení neděle, protože vědí, že i dnes platí moudrost našich předků: Jaká je tvá neděle, taková bude i tvá poslední chvíle.

„Neděle je přestávka v pracovním ruchu, odpočinek, radost, život. Každá neděle připomíná tvé zmrtvýchvstání, to že žiješ. Děkuji ti, že celé lidstvo zase prožilo jeden týden. Dej, ať kazatelé, kteří tě dnes zvěstují, najdou slovo života. Přijď tvé království. Dej, ať stále lépe poznávám, co chceš skrze mne vykonat.

Mám radost, že mám dnes volno. Jiní mají službu a pracují pro mě. Dej, ať i oni pocítí, že je neděle. Amen.“